

ZE NOEMDEN HAAR MISS PALING

Eric Vermeirsch

Je bent nooit de auteur van je eigen levensverhaal. De betekenis van je leven is afhankelijk van verhalen die anderen over jou vertellen, en van de erkenning die daaruit spreekt.'

Hannah Arendt (vertaald citaat)

Gensche lovestory aan 't Scheldenoord en op de Muide in de fifties. Nog een aflevering uit het leven van de familie van de auteur, vooral van zijn moeder. Nog kleurrijker beschreven dan ze zo al was (red.).

“Z’ieten eur Mies Pollèn” (zij heten/noemen haar Miss Paling). Mijn ma sprak het uit met een mondje dat een beetje vertrokken was door een lichte afkeer. Het moest een verschrikkelijk schepsel zijn, die miss Paling. Maar het kon niet uitblijven, vroeg of laat moest ik wel te weten komen wie het was.

Wat een verrassing! Het was namelijk mijn tante Florke. En tante Florke mocht er zijn, zij kon qua uiterlijk best met veel filmsterren uit de vijftiger jaren worden vergeleken, zeer gedistingeerd. Een beetje aan de magere kant, dat wel, zoals wij er tegenwoordig veel op you tube kunnen bewonderen op de chatwalk. Zij zou ongetwijfeld IN zijn moest zij nu nog leven (wel te verstaan als twintiger). Duizenden likes op de sociale media gewaarborgd. Hoe dan verklaren dat mijn ma haar Miss Paling noemde ? Was het alleen omdat ze slank was, of zou dat misschien afgunst zijn?

Van tijd tot tijd ging ik samen met mijn ouders op bezoek bij Jean en Florke. Ik noemde hen wel nonkel en tante, maar zij waren geen familie. Jean was een jeugdvriend van mijn pa. Wie beide vrouwen bezig zag, dacht dat het wel echt goede vriendinnen waren. Mijn moeder maakte trouwens van ieder bezoek veel spel. Zo had zij altijd een ruiker bloemen mee voor tante Florke, iets wat zij voor anderen nooit deed, want zo veel geld hadden wij niet. Dus, zoals ze zeggen, het venijn zat in de staart, zeker weten.

Eigenlijk werd ons gezin in alle opzichten overklast door nonkel Jean en tante Florke. Wij woonden in een cité, zij woonden in een sociaal appartement in 't Scheldenoord (afb. 1). Als kind kende ik een dergelijke manier van wonen alleen maar door Amerikaanse films: alle Amerikanen leefden in dergelijke mooie flats, ook de zwarte, en zij hadden allemaal 'een fridge (big) en overvloedig eten (rich food). Mijn ma werkte destijds in de keukens van de Grasfabriek ('t Ges), de grote textiel fabriek in de Wondelgemse Meersen, beter bekend onder de latere naam Vynckier. Ze was er aanvaard op basis van haar 'curriculum vitae' (jawadde!) met werk in een kasteel dat tijdens de oorlog door Duitse 'toeristen' bezet was.

Afb. 1. Het wooncomplex Schelde-oord gezien vanop de Jan Delvinkaai. (privé collectie).

Maar tante Florke was 'ouvreuse' in een cinemazaaltje ter hoogte van het Keizerpark. Op een dag mocht ik samen met haar zoontje Gilbert gratis een film bekijken. Zij liet ons binnen en begeleide ons in het donker met een zaklamp. Ik herinner mij dat zij zoals altijd smaakvol gekleed was, met zwarte rok en witte blouse (naar de benen heb ik niet gekeken, ik was nog te klein). Zij had mooi zwart haar en grote witte oorbellen. Ik begreep niet goed waarom zij zelf nog nooit geprobeerd had een rol (liefst een hoofdrol) te spelen in een film in plaats van daar als ouvreuse rond te lopen. In mijn kinderoogen had zij er al de vereiste kwaliteiten voor. Maar dan wel voor serieuze films!

Nonkel Jean viel veel beter in de smaak bij mijn ma dan zijn echtgenote. Ook hij had de allure van een filmster: slank, met een zijden foularde in de openstaande hemdkraag, de haren steeds zorgvuldig achterover gekamd en lichtjes gepommadeerd. Op een avond viel hij onaangekondigd alleen ons huis binnen. Snikkend vertelde hij ons dat ene Frieda overleden was. Thuis kon hij hierover, tegen Florke, niets vertellen. Frieda was waarschijnlijk een jeugdliefde geweest, weggekaapt. Ik weet wel door wie, maar ik ga het u niet verklappen. De man was destijds een VIP op de Muide (afb. 2). Neen, neen, meer dan dat kan en wil ik niet zeggen, zelfs nu niet, na al die jaren. Safety first.

Afb. 2. Muidepoort in 1957 met zicht op de spoorwegergang toe. (privé collectie).

Met het weinige dat ik wist, kon ik uiteindelijk wel het hele verhaal breien. Wij gingen elke zaterdag naar cinema 't Royalke in de Sleepstraat. Op pare weken oorlogsfilm (voor mijn pa), en op onpare liefdesfilms (voor mijn ma). Zelf verkoos ik de oorlogsfilm, en pas zo'n tien jaar later (en na veel lectuur), kwam ik er achter dat de Amerikanen niet helemaal alleen de oorlog hadden gewonnen: de Russen hadden toch ook wel hun best gedaan. En die liefdesfilms boden in die tijd belangrijke seksuele voorlichting. Ik leerde er uit dat zeer langdurig en hartstochtelijk kussen wel mocht (kinderen toegelaten) maar al de rest was zondig. Alhoewel, ik herinner mij nog hoe ik als zestienjarige

een retraite bijwoonde, waarin een jonge pater met vlammeende ogen en vurige tong ons er op wees dat “hetgeen daar van boven gebeurde, maar een substituuat was voor hetgeen zich van onderen afspeelde...”. Toch weer niet goed dus, jammer, I had a dream. Nochtans: “I see you later in my room !!!” is de eerste Engelse volzin die ik heb aangeleerd dank zij deze films (spijtig genoeg heb ik dat niet veel kunnen gebruiken). En daar heb ik het dan voor de rest van mijn leven maar moeten mee doen.

Wat die liefdesaffaire tussen Jean en Frieda betreft: ik heb altijd gedacht dat er geen *slagen* onder de gordel werden uitgedeeld tussen hen beiden. Alles bleef heftig-deftig zoals in die Amerikaanse films. Niettemin maakte het verdriet van Jean veel indruk op mij, een achtjarig kind. Zo’n verdriet, daar valt niet mee te spotten! Maar ik doe het toch een beetje: ben ik misschien een schijnheilige? En Frieda: was zij even verliefd op Jean als hij op haar? Is zij bezweken onder de charmes van die Muide-VIP (Very Important Person), of... wat? Hij had wel wat geld, had een eigen zaak.

In dit cursiefje werd de oorspronkelijke naam Hamlet vervangen door Frieda. Chatwalk (catwalk) is natuurlijk een bewuste schrijffout. En nog zo eentje: O Frieda, thou hast cleft my heart in twain!